

TÉMA 3: Zakladanie škôl a vyučovanie slovom i príkladom

Drahí bratia a sestry,

včera sme si o vierozvestoch Cyrilovi a Metodovi povedali, že svätý Konštantín - Filozof vytvoril *hlaholiku* a preklady posvätných textov PRED odchodom na Veľkú Moravu. Ich odchodu do strednej Európy predchádzalo posolstvo, ktoré v roku 862 veľkomoravské knieža Rastislav vyslal k byzantskému cisárovi Michalovi, od ktorého žiadal učiteľa a biskupa pre kresťanov Veľkej Moravy. Ten im mal kresťanskú vieru vysvetliť v ich domácom jazyku. Rastislav vysvetlil, že tento ľud sa už od pohanstva odtrhol a drží sa kresťanského zákona. Teraz Rastislav žiadal biskupa, a teda zriadenie osobitnej hierarchie, okrem toho aj občiansky zákonník. Cisár Michal sa rozhodol vyslať nie biskupa, ale vzhľadom na znalosť slovanského jazyka bratov Metoda a Konštantína. „Viem, Filozof,“ - povedal cisár Konštantínovi - „že si ustatý. Ale treba ti tam ísť, lebo tieto veci nemôže nikto iný vykonať; ... lebo vy ste Soluňania, a Soluňania všetci čisto sloviensky rozprávajú“.

Vierozvestovia na svojom novom pôsobisku vyučovali najprv príkladom svojho života. Ved' napokon, príchod misionárov - z ďaleka a napriek vyčerpanosti - už sám o sebe má veľkú výpovednú silu: domáce obyvateľstvo ich totiž môže vnímať ako ľudí, čo zanechali svoje domáce prostredie a istoty v záujme vyššieho posvätného cieľa. Cieľa obohatiť ich dôležitým duchovným odkazom v ich domácom jazyku, pričom pre misionárov samých je tento odkaz natoľko dôležitý, že ho chcú odovzdávať ďalej. Odovzdávať evanjelium Ježiša Krista, ktorý napokon aj v dnešnom evanjeliovom úryvku na záujem svojich budúcich učeníkov odpovedá pozvaním – chcete vedieť, kde bývam? „Pod'te a uvidíte!“. Toto stretnutie napokon vyústilo do zásadného poznania vyjadreného nádherným prehlásením: „našli sme Mesiáša!“.

Slovania, ku ktorým Cyril s Metodom prišli, Ježišovo učenie už poznali od írskych, škótskych a nemeckých misionárov. Ako účinnú pomôcku na ďalšie a hlbšie

hľadanie a *nachádzanie Mesiáša* im však Konštantín prinášal zvláštny dar: špeciálne a len pre nich vytvorené písmo a preložené texty, teraz zrazu bližšie a zrozumiteľnejšie. A tak solúnski bratia po príchode a úctivom prijatí začali rozvíjať svoje kontakty s miestnymi obyvateľmi, a to najmä formou vyučovania mládeže. Konštantín ju učil čítať a písať, teda tvorivo spracovávať a zaznamenávať počuté či prečítané slovo. Písanie počutého, alebo odpisovanie videného textu je jeden zo spôsobov zvnútornenia jeho obsahu, zachytenia jeho detailov i významových odtieňov. Z niektorých písomných zmienok tiež možno dedukovať, že svätý Konštantín nedával znaky hlaholiky svojim žiakom iba jednoducho opisovať, ale im aj vysvetľoval tvary písmen a objasňoval ich význam. Akoby podľa príkladu Ježiša Krista v duchu dnešného evanjelia svojim žiakom opakoval: *poďte a uvidíte, poďte a prečítajte a zapisujte, rozumejte ešte viac pravdám o vás, o Bohu, o človeku.*

Písanie a čítanie a súbežná katechizácia vo vlastnej reči bola predpokladom pre ďalšiu fázu formácie, pre prípravu vhodných kandidátov kňazstva: ich Konštantín i Metod učili modliť sa v rodnom jazyku, čomu napomohli preklady ranných, denných i večerných modlitieb breviára aj Žaltára. Konštantín potom pre nich preložil aj liturgiu, nielen východnú – byzantskú, ale aj liturgiu západnú, rímsku. V *Žití Konštantínovom* o tom čítame, že „otvorili sa - podľa slov prorokových - uši hluchých, aby počuli slová Písma, a jazyk zajakavých stal sa jasným“. *Uši hluchých* sa snažili svätí Cyril s Metodom otvárať aj v priamej pastoračnej aktivite – podľa historických prameňov používali svoju výrečnosť na nápravu bludov a zasievanie Božieho Slova. V tom im mali pomáhať aj kňazi, ktorých formácia po vyše troch rokoch priniesla dobré ovocie: štyridsiati kandidáti boli napokon priamo v Ríme vysvätení za kňazov.

Preto sa tu dnes, v blízkosti ostatkov svätého Konštantína – Cyrila, chceme modliť aj za súčasné kňazské povolania. Veď je stále aktuálne biblické konštatovanie, že „žatva je veľká, no robotníkov je málo“. Veľká je potreba tých, ktorí by horlivo opakovali ono „poďte

a uvidíte“; ktorí by s hlbokým osobným presvedčením, vlastným životom, hlásaním Slova a vysluhovaním sviatostí opakovali ono „našli sme Mesiáša“. Svätí vierozvestovia Konštantín- Cyril a Metod, Panna Mária, Matka kňazov orodujte za nové a autentické kňazské i rehoľné povolania pre diecézy na Slovensku. Orodujte aj za teraz pôsobiacich diakonov, kňazov a biskupov, aby so zapáleným srdcom svedčili o tom, že vo svojom srdci *našli Mesiáša* a cez svoje kňazské povolanie opakovali: poďte a uvidíte – aký dobrý je Pán. Dedičstvo otcov, zachovaj nám, Pane!